

SISÄLLYS

VUODEN 2021 KUNTAVAALIEN TOIMITTAMINEN JA KORONAVIRUSTILANNE	3
KOTIÄÄNESTYKSEN VAALITOIMITSIJALLE	3
Esteellisyys	3
Sairaustapaukset ennakkoäänestysaikana	3
Palkkiot ja korvaukset	4
INFOTILAISUUS	4
YLEISTÄ KOTIÄÄNESTYKSESTÄ	5
Kuka on oikeutettu kotiäänestykseen?	5
Ilmoittautuminen kotiäänestykseen	5
Kotiäänestyksen toimittaminen	5
KOTIÄÄNESTYKSEN KULKU	6
1. Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen	6
2. Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun	7
3. Äänestyslipun leimaaminen	8
4. Äänestyslipun sulkeminen vaalikuoreen	9
5. Kotiäänestyksen lähetekirjeen täyttäminen	9
6. Lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen	10
7. Kotiäänestyksen yhteydessä mahdollisesti äänestävän omaishoitajan äänestys	11
8. Omaishoitajan lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen	13
9. Kotiäänestyslomakkeen täydentäminen	14
ÄÄNESTÄJÄN AVUSTAMINEN	14
OPASTUS JA NEUVONTA ONGELMATILANTEISSA	15
LIITTEET	
LIITE 1: Kotiäänestyksen lähetekirje	
LIITE 2: Kotiäänestyslomake	
LIITE 3: Omaishoitajan lähetekirje	
LIITE 4: Ilmoituskortti (ilmoitus äänioikeudesta)	

KUNTAVAALIT 2021

VUODEN 2021 KUNTAVAALIEN TOIMITTAMINEN JA KORONAVIRUSTILANNE

Maaailmanlaajuisen covid-19-tartuntatautiepidemian vuoksi on jouduttu monenlaisiin rajoituksiin ja toimiin. Kuntavaalit 2021 tullaan todennäköisesti järjestämään poikkeuksellisissa oloissa. Tämä tarkoittaa erityisen turvaohjeistuksen noudattamista ja erilaisten hygieniavälineiden (esimerkiksi kasvomaski) käyttöä äänestystä hoidettaessa.

Keskusvaalilautakunta ohjeistaa koronaan liittyvistä turvaohjeista, kun oikeusministeriö ja THL ovat niistä sopineet ja informoineet kuntia.

KOTIÄÄNESTYKSEN VAALITOIMITSIJALLE

Keskusvaalilautakunta ilmoittaa, että teidät on valittu kotiäänestyksen vaalitoimitsijaksi vuoden 2021 kuntavaaleja varten.

Kotiäänestys toimitetaan ennakköäänestysaikana 7.–13.4.2021.

Keskusvaalilautakunta pyytää teitä ottamaan yhteyttä keskusvaalilautakunnan toimistoon, puh. 09 310 20005, ja varmistamaan osallistumisenne kotiäänestyksen vaalitoimitsijaksi mahdollisimman pian, mutta viimeistään **torstaina 27.3.2021**.

Esteellisyys

Mikäli ette pysty toimimaan kotiäänestyksen vaalitoimitsijana tai olette esteellinen, ilmoittakaa siitä välittömästi keskusvaalilautakunnan toimistoon joko puhelimitse 09 310 20005 tai sähköpostitse osoitteeseen vaali.kesvkl@hel.fi.

Esteellisyys tarkoittaa tilannetta, jossa käsittelyn puolueettomuus saattaa vaarantua asiaa käsittelevän henkilön ja käsiteltävän asian välisen suhteen vuoksi.

Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Vaalilain mukaan kotiäänestyksen vaalitoimitsijana ei saa olla kuntavaalien ehdokas eikä hänen puolionsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa tai avioliitonomaisessa suhteessa ja rekisteröidyssä parisuhteessa elävää henkilöä.

Sairaustapaukset ennakköäänestysaikana

Jos teillä on ennakköäänestysaikana mitä tahansa akuutteja hengitystien oireita, tulee teidän jäädä kotiin sairastamaan.

Sairastapauksista on ilmoitettava keskusvaalilautakunnan toimistoon puhelimitse numeroon

09 310 20005 tai 09 310 13344.

Palkkiot ja korvaukset

Kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien mukaan kotiaänestyksen vaalitoimitsijalle maksetaan toimituspäivältä 320 euron suuruinen palkkio, johon sisältyy korvaus vaalimateriaalin kuljetuksesta kaupungin alueella, vaaleihin liittyvästä valmistelutyöstä ja vähäisestä oman matkapuhelimen käytöstä.

Palkkiosta suoritetaan ennakonpidätys 60 %:n mukaan, mikäli palkkionsaaja ei ole toimittanut verokorttia. Verokortti tai sen kopio tulee toimittaa ennakkoäänestyksen päätyttyä keskusvaalilautakunnan toimistoon. Ennakkoäänestysajan jälkeen verokortin voi toimittaa taloushallintopalveluun (Talpa) joko postitse (Taloushallintopalvelu/Palkkiot, PL 245, 00099 Helsingin kaupunki) tai sähköpostitse (talpa.vaali@hel.fi) [tarkistetaan tarvittaessa].

Teillä on oikeus saada korvausta oman auton käytöstä kotiaänestyksen toimittamiseen liittyvissä kuljetuksissa. Korvaus oman auton käytöstä on 0,44 euroa kilometriltä. Jos autossa on kuljettajan lisäksi matkustajia, korvausta korotetaan 0,03 euroa matkustajaa kohden.

Kuntalain mukaan luottamushenkilölle maksetaan korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu (Talpa) maksaa palkkiot, ansionmenetyksen ja matkakustannusten korvaukset vaalitoimitukseen osallistuville. Maksamista varten tarvittavat tiedot ilmoitetaan erillisillä lomakkeilla, jotka jaetaan vaalitoimitsijalle vaalimateriaalin luovutuksen yhteydessä.

Vaalityöstä maksettava palkkio ja korvaukset maksetaan viimeistään 7.6.2021. [tarkistetaan tarvittaessa].

INFOTILAISUUS

Kotiaänestyksen vaalitoimitsijoille järjestetään **maanantaina 29.3.2021 kello 11.00–19.00** infotilaisuus, jossa käydään läpi kotiaänestykseen liittyviä asioita (muun muassa lähetekirjeen ja kotiaänestyslomakkeen täyttäminen) sekä koronaan liittyvää ohjeistusta.

Koronavirustilanteen takia infotilaisuus järjestetään porrastetusti seuraavanlaisesti:

- kello 11.00–13.00.
- kello 14.00–16.00.
- kello 17.00–19.00.

Infotilaisuuteen täytyy sopia aika etukäteen puhelimitse 09 310 20005 tai sähköpostitse vaali.kesvkl@hel.fi.

YLEISTÄ KOTIÄÄNESTYKSESTÄ

Kuka on oikeutettu kotiäänestykseen?

Kotiäänestys on tarkoitettu niille Helsingissä kirjoilla oleville äänestäjille, joiden kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, etteivät he pääse ilman kohtuuttomia vaikeuksia äänestys- tai ennakköäänestyspaikkaan.

Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää samassa taloudessa asuva omaishoitaja, jos hän on tehnyt kunnan kanssa omaishoitosopimuksen ja hän on äänioikeutettu Helsingissä. Muu äänioikeutetun perheenjäsen, joka ei täytä kotiäänestykselle säädettyjä edellytyksiä, ei voi äänestää kotiäänestyksessä.

Ilmoittautuminen kotiäänestykseen

Kotiäänestykseen ilmoittaudutaan etukäteen keskusvaalilautakunnan toimistoon, viimeistään tiistaina 6.4.2021 kello 16.00 mennessä. Myös omaishoitajan täytyy ilmoittautua etukäteen kotiäänestykseen.

Kotiäänestykseen ei voi ilmoittautua ennakköäänestysaikana.

Kotiäänestyksen toimittaminen

Kotiäänestys tapahtuu äänestäjän kotona ja sen toimittaa vaalitoimitsija ja keskusvaalilautakunnan valitsema ns. todistaja. Kotiäänestyksen voi toimittaa myös kaksi vaalitoimitsijaa, jolloin toinen heistä toimii todistajan roolissa.

Kotiäänestyksessä on tärkeää, että äänestys hoidetaan kiireettömästi, kohteliaasti ja asianmukaisella arvokkuudella. Koronavirustilanteen takia kotiäänestyksessä käytetään kasvomaskia sekä huolehditaan käsihygieniasta ja turvaväleistä.

Keskusvaalilautakunnan toimisto laatii päiväkohtaisen aikataulun, josta ilmenee keiden äänestäjien luokse vaalitoimitsija ja todistaja menevät ja mihin kellonaikaan. Vaalilain mukaisesti äänestäjille on ilmoitettu etukäteen äänestyksen ajankohta kahden tunnin tarkkuudella.

Lähempänä ennakköäänestysajankohtaa teihin otetaan yhteyttä ja sovitaan kotiäänestyskierrroksesta/-kierröksistä sekä aineiston hakemisesta keskusvaalilautakunnan toimistosta, Kaisaniemenkatu 3 B 16, 3. kerros.

Aineiston hakutilaisuuteen on hyvä varata aikaa puoli tuntia. Hakutilaisuudessa käydään läpi vaalimateriaali ja kotiäänestyskierrros.

Kotiäänestyskierrrokset alkavat kello 9.00 ja päättyvät noin kello 17.00. Kierrokset ovat auto- tai kävelykierrroksia. Kotiäänestyksiä suoritetaan pääsääntöisesti arkipäivisin, mutta myös viikonloppuna.

Vaalitoimitsija ja todistaja sopivat keskenään, missä he tapaavat ennen kotiäänestyskierrrosta. **Kotiäänestyskierrroksella vaalitoimitsija ja todistaja kiertävät pareittain tehdyn**

suunnitelman mukaisesti. Kierroksen jälkeen he palaavat yhdessä keskusvaalilautakunnan toimistolle luovuttamaan lähetekuoret ja kotiaänestyslomakkeet.

On huomioitava, että äänestäjille ilmoitettuja kellonaikoja on noudatettava. Jos äänestäjälle on ilmoitettu esimerkiksi kellonaika 11–13, hänen luonaan on käytävä kyseisenä aikana.

Jos aikataulussa ollaan myöhässä, on siitä hyvä ilmoittaa keskusvaalilautakunnan toimistoon, puh. 09 310 13344. Näin voimme tiedottaa äänestäjille mahdollisista viivästyksistä.

Suosittelavaa on, että vaalitoimitsija ja todistaja jakavat työt keskenään. Esimerkiksi vaalitoimitsija hoitaa äänestämiseen liittyvät asiat ja todistaja täyttää lähetekirjeen ja kotiaänestyslomakkeen. Lähetekirjeen ja kotiaänestyslomakkeen täyttämisestä kerrotaan enemmän sivuilla 9–13.

KOTIÄÄNESTYKSEN KULKU

Teidän tulee huolellisesti tutustua ohjeisiin, joita kotiaänestyksen toimittamisesta annetaan oikeusministeriön vaaliohjeet –kirjassa *Kotiaänestys*.

Kotiaänestyksessä on seuraavat vaiheet:

- Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen.
- Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun.
- Äänestyslipun leimaaminen.
- Äänestyslipun sulkeminen vaalikuoreen.
- Kotiaänestyksen lähetekirjeen täyttäminen.
- Lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen.
- Kotiaänestyksen yhteydessä mahdollisesti äänestävän omaishoitajan äänestys.
- Omaishoitajan lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen.
- Kotiaänestyslomakkeen täydentäminen.

1. Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen

Vaalitoimitsija toteaa äänestäjän henkilöllisyyden. Äänestäjä voi todistaa henkilöllisyytensä voimassa olevalla henkilökortilla, passilla, ajokortilla tai kuvallisella Kela-kortilla.

Äänestäjän henkilöllisyyden voi todeta myös ulkomaisesta tai muusta sellaisesta voimassa olevasta henkilöllisyystodistuksesta, jossa on henkilön täydellinen nimi, syntymäaika, henkilön nimikirjoitus, todistuksen antajan leimalla leimattu henkilön valokuva sekä todistuksen myöntämispäivä ja myöntäjän allekirjoitus.

Olennaista on varmistua, että asiakirjan esittää sama henkilö, jonka valokuva on henkilöllisyystodistuksessa. Mikäli henkilöä ei esimerkiksi ajokortissa olevan vanhan valokuvan perusteella voi tunnistaa, selvitystä ei lähtökohtaisesti voida pitää riittävänä.

Henkilöllisyyden todistamiseen **ei kelpaa** postitse saapunut ilmoituskortti (ilmoitus äänioikeudesta) eivätkä kuvattomat asiakirjat. Äänioikeutta ei myöskään saa käyttää asiamiehen välityksellä.

Jos äänestäjä käyttää kasvomaskia, on hänen riisuttava maski siinä laajuudessa kuin se on tarpeen henkilöllisyyden selvittämiseksi.

Aiemmissa vaaleissa on käynyt ilmi, että jotkut, useimmiten varsin iäkkäät, äänioikeutetut eivät omista voimassa olevaa passia, ajokorttia tai muutaakaan vastaavaa asiakirjaa, jolloin äänestäjän henkilöllisyyden selvittäminen voi olla ongelmallista. Tällaisissa tapauksissa vaalitoimitsijan on pyrittävä arvioimaan tilanne kokonaisvaltaisesti sen perusteella, miten luotettavana hän pitää äänestäjän muuta selvitystä. Äänestäjällä voi olla muita asiakirjoja, joista hänen henkilöllisyytensä ilmenee. Äänestäjä saattaa esittää esimerkiksi vanhentuneen kuvallisen henkilöllisyystodistuksen ja voimassa olevan kuvattoman Kela-kortin. Lisäksi paikalla oleva henkilö (esimerkiksi puoliso tai omaishoitaja) voi todistaa äänestäjän henkilöllisyyden.

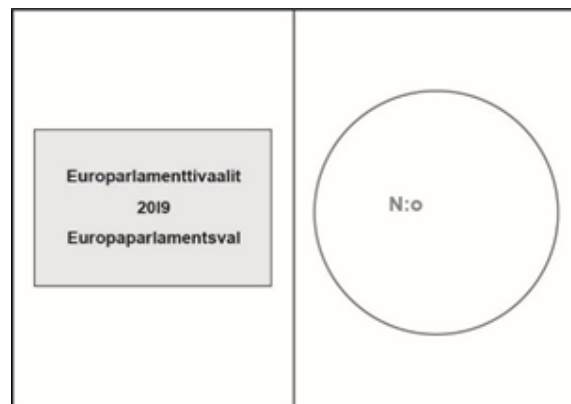
Vaalitoimitsijan on edellä sanotuissa tilanteissa käytettävä harkintavaltaansa. Yhtäältä tulee huolehtia, että kaikki äänioikeutetut voivat käyttää äänioikeuttaan, mutta toisaalta myös, että kukaan ei äänestä toisen nimissä tai toisen puolesta.

Jos äänestäjän luona tulee epäselvyyttä henkilöllisyyden toteamisessa, on hyvä ottaa yhteyttä keskusvaalilautakunnan toimistoon, puh. 09 310 20005 tai 09 310 13344, josta neuvotaan kuinka toimia.

2. Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun

Kun äänestäjän henkilöllisyys on selvitetty, vaalitoimitsija antaa äänestäjälle yhden avatun äänestyslipun niin, että äänestyslipussa oleva teksti on äänestäjän näkökulmasta oikeinpäin.

Vuoden 2021 kuntavaalien äänestyslippu on seuraavanlainen: [kuva vaihdetaan]

Äänestysliput takertuvat helposti toisiinsa. On hyvä varmistaa sormin tunnustelemalla, että äänestyslippuja on vain yksi kappale. Lisäksi on tarkistettava, että se on painoasultaan

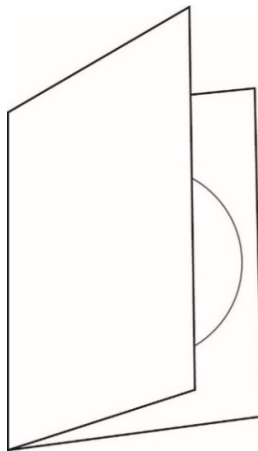
virheetön. Mikäli äänestyslippu on virheellinen, äänestäjälle annetaan uusi äänestyslippu. Virheellinen äänestyslippu on revittävä.

Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun. Vaalisalaisuuden turvaamiseksi äänestäjän on voitava täyttää äänestyslippunsa rauhassa ja muiden katseilta suojassa. Suositeltavaa on, että käytetään vaalimateriaalin mukana olevaa näkösuojaa. Helpoin tapa on kääntää katse muualle esimerkiksi kääntymällä selin, kun äänestäjä tekee merkinnän äänestyslippuun.

Mikäli äänestyslippu menee pilalle virheellisen merkinnän tai muun syyn vuoksi, on äänestäjälle tämän pyynnöstä annettava uusi äänestyslippu. Pilalle mennyt äänestyslippu on revittävä niin, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestyslipun voi repiä äänestäjä itse tai vaalitoimitsija. Äänestäjälle on ilmoitettava, että halutessaan hän saa repiä pilalle menneen äänestyslipun ja pitää revityt palaset itsellään.

3. Äänestyslipun leimaaminen

Kun äänestäjä on tehnyt äänestysmerkinnän äänestyslippuun, hän taittaa äänestyslipun.

Vaalitoimitsija leimaa sen äänestäjän läsnä ollessa. Taitettua äänestyslippua ei saa missään tapauksessa avata, vaan se pidetään taitettuna koko leimaamisen ajan.

Leima painetaan **keskelle** taitettua äänestyslippua niin, että siitä jää **selvä jälki**.
Äänestyslippu on ehdottomasti leimattava. Leimaamaton äänestyslippu on mitätön.

4. Äänestyslipun sulkeminen vaalikuoreen

Kun äänestyslippu on leimattu, äänestäjä laittaa vaalitoimitsijan nähden äänestyslipun vaalikuoreen ja sulkee sen liimaten. Mikäli äänestäjä ei kykene sulkemaan äänestyslippua vaalikuoreen, myös vaalitoimitsija voi tehdä sen, **mutta silloin se on tehtävä äänestäjän luvalla. Äänestäjän on myös nähtävä, kun äänestyslippu suljetaan vaalikuoreen. Äänestyslippua ei saa missään tapauksessa avata taitoksestaan, kun se suljetaan vaalikuoreen.**

Vaalikuori suljetaan liimaamalla. Liimaamisessa voidaan käyttää kostutuskyntää tai liimapuikkoa. Vaalikuorta ei saa sulkea muulla tavoin, esimerkiksi teipillä. Vaalikuorta ei saa leimata eikä siihen saa tehdä muitakaan merkintöjä.

Vaalitoimitsijan on tarkistettava, että vaalikuori on pitävästi suljettu. Tarvittaessa äänestäjälle on annettava uusi vaalikuori tai liimaa vaalikuoren sulkemiseksi tai vaalitoimitsija liimaa vaalikuoren uudestaan äänestäjän nähden.

5. Kotiäänestyksen lähetekirjeen täyttäminen

Kotiäänestyksessä käytetään sinisellä painovärillä painettua kotiäänestyksen lähetekirjettä riippumatta siitä, esittääkö kotiäänestäjä postitse saapuneen ilmoituskortin (ilmoitus äänioikeudesta) vaalitoimitsijalle.

Lähetekirjeeseen tulee seuraavat tiedot (ks. liite 1):

- **Vastaanottaja:** Helsingin kaupungin keskusvaalilautakunta, Kaisaniemenkatu 3 B 16, 00100 HELSINKI.
- **Äänestäjän täydellinen nimi.**
- **Äänestäjän henkilötunnus.**
- **Äänestäjän nykyinen osoite.**
- **Äänestäjän allekirjoitus.** Allekirjoituksellaan äänestäjä vakuuttaa, että hän on vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun, joka on leimattuna suljettu vaalikuoreen.
- **Kun äänestäjä on allekirjoittanut lähetekirjeen, äänestyksessä läsnä oleva 18 vuotta täyttänyt henkilö (todistaja) allekirjoittaa lähetekirjeen.**
- **Lopuksi vaalitoimitsija merkitsee ajan ja paikan, jolloin äänestys on tapahtunut ja allekirjoittaa lähetekirjeen.** Allekirjoituksellaan vaalitoimitsija todistaa, että kotiaänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.

Lähetekirjeen allekirjoittaa aina ensin äänestäjä, sitten todistaja ja lopuksi vaalitoimitsija.

Lähetekirjeen kaikki kohdat on täytettävä, vaikka äänestäjä luovuttaisi ilmoituskortin. Äänestäjän tiedot löytyvät kotiaänestyslomakkeen kohdasta *Ilmoituksen tekijä* (ks. liite 2).

Ilmoituskorttia ei täytetä, mutta sen voi liittää muun materiaalin kanssa keltaiseen lähetekuoreen.

E erityisen huolellinen pitää olla siinä, että lähetekirjeessä on äänestäjän, todistajan ja vaalitoimitsijan allekirjoitus. Allekirjoitusten puuttuminen aiheuttaa sen, että äänestystä ei voida ottaa huomioon.

6. Lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen

Vaalitoimitsija laittaa keltaiseen lähetekuoreen ruskean vaalikuoren ja täytetyn sinisen lähetekirjeen ja sulkee lähetekuoren huolellisesti liimaamalla. **Äänestäjän on voitava koko ajan seurata toimitusta.**

Vaalitoimitsijan on ehdottomasti pidettävä huoli siitä, että kuhunkin lähetekuoreen suljetaan vain yksi vaalikuori ja yksi kotiaänestyksen lähete kirje.

Vaalitoimitsijan on syytä tarkistaa, että lähetekuori on hyvin suljettu.

Vaalitoimitsijan on säilytettävä lähete kuoria huolellisesti ja luotettavalla tavalla. Tärkeää on, että äänestäjä voi vakuuttua siitä, että hänen äänestyksensä on kaikilta osin sujunut asianmukaisesti.

7. Kotiaänestyksen yhteydessä mahdollisesti äänestävän omaishoitajan äänestys

Kotiaänestyksen yhteydessä voi äänestää samassa taloudessa asuva omaishoitaja, jos hän on tehnyt kunnan kanssa omaishoitosopimuksen ja hän on äänioikeutettu Helsingissä. Omaishoitajan äänestämisestä on pitänyt ilmoittaa keskusvaalilautakunnalle samalla kun ilmoittautuminen kotiaänestykseen on tehty. Ennakoäänestysaikana ei voi enää ilmoittautua kotiaänestykseen.

Omaishoitajan äänestys tapahtuu samalla tavalla kuin kotiaänestäjän äänestys, kuitenkin sillä erotuksella, että omaishoitajan lähete kirjteenä käytetään joko oranssilla painettua lähete kirjettä **tai** ilmoituskortin (ilmoitus äänioikeudesta) alaosassa olevaa ennakoäänestyksen lähete kirjettä.

Omaishoitajan lähetekirjeeseen tulee seuraavat tiedot (ks. liite 3):

- **Vastaanottaja:** Helsingin kaupungin keskusvaalilautakunta, Kaisaniemenkatu 3 B 16, 00100 HELSINKI.
- **Omaishoitajan täydellinen nimi.**
- **Omaishoitajan henkilötunnus.**
- **Omaishoitajan nykyinen osoite.**
- **Omaishoitajan allekirjoitus.** Allekirjoituksellaan äänestäjä vakuuttaa, että hän on vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun, joka on leimattuna suljettu vaalikuoreen.
- **Lopuksi vaalitoimitsija merkitsee ajan ja paikan, jolloin äänestys on tapahtunut ja allekirjoittaa lähetekirjeen.** Allekirjoituksellaan vaalitoimitsija todistaa, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.

Omaishoitajan tiedot löytyvät kotiaänestyslomakkeen kohdasta *Ilmoituksen tekijä, Omaishoitajan täydellinen nimi ja henkilötunnus* (ks. liite 2).

Jos omaishoitajalla on ilmoituskortti mukanaan, sitä voidaan myös käyttää ennakkoäänestyksen lähetekirjeenä. Siihen tulee seuraavat merkinnät (ks. liite 4):

- **Omaishoitajan henkilötunnus.**
- **Omaishoitajan allekirjoitus.** Allekirjoituksellaan äänestäjä vakuuttaa, että hän on vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun, joka on leimattuna suljettu vaalikuoreen. Jos äänestäjä on allekirjoittanut ilmoituskortin ennen kuin leimattu äänestyslippu on suljettu vaalikuoreen, äänestäjää pyydetään ylivivaamaan tämä allekirjoitus ja allekirjoittamaan lähetekirje uudelleen vaalitoimitsijan läsnä ollessa.
- **Lopuksi vaalitoimitsija merkitsee ajan ja paikan, jolloin äänestys on tapahtunut ja allekirjoittaa lähetekirjeen.** Allekirjoituksellaan vaalitoimitsija todistaa, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.

Oranssilla painetun lähetekirjeen tai ilmoituskorttiin sisältyvän ennakkoäänestyksen lähetekirjeen allekirjoittaa aina ensin äänestäjä ja sitten vasta vaalitoimitsija.

Kuten edellä mainittiin, allekirjoitusten puuttuminen aiheuttaa sen, että äänestystä ei oteta huomioon.

8. Omaishoitajan lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen

Vaalitoimitsija laittaa keltaiseen lähetekuoreen ruskean vaalikuoren ja täytetyn oranssilla painetun lähetekirjeen **tai** täytetyn ennakkoäänestyksen lähetekirjeen ja sulkee lähetekuoren huolellisesti liimaamalla. **Äänestäjän on voitava koko ajan seurata toimitusta.**

Vaalitoimitsijan on ehdottomasti pidettävä huoli siitä, että kuhunkin lähetekuoreen suljetaan vain yksi vaalikuori ja yksi omaishoitajan lähetekirje.

Vaalitoimitsijan on syytä tarkistaa, että lähetekuori on hyvin suljettu.

Vaalitoimitsijan on säilytettävä lähetekuoria huolellisesti ja luotettavalla tavalla. Tärkeää on, että äänestäjä voi vakuuttua siitä, että hänen äänestyksensä on kaikilta osin sujunut asianmukaisesti.

Lopuksi merkitään kotiaänestyslomakkeen (ks. liite 2) kohtaan *Lisätietoja*, että omaishoitaja on äänestänyt: esimerkiksi ”Omaishoitaja Virtanen äänesti kotiaänestyksen yhteydessä”.

9. Kotiäänestyslomakkeen täydentäminen

Kotiäänestyslomakkeeseen (ks. liite 2) täytetään äänestyksen yhteydessä seuraavat tiedot:

- **Läsnä olevan henkilön (todistajan) nimi ja syntymäaika.**
- **Päivämäärä ja kellonaika, jolloin äänestys on toimitettu.**
- **Vaalitoimitsijan allekirjoitus.**

Lisätietoja -kohtaan merkitään esimerkiksi seuraavia tietoja:

- Omaishoitaja äänesti kotiäänestyksen yhteydessä.
- Todistaja tai äänestäjän valitsema henkilö on toiminut avustajana.
- Todistaja allekirjoitti lähetekirjeen äänestäjän puolesta.
- Äänestäjä on jo käynyt äänestämässä.
- Äänestäjä ei ole halunnut äänestää.
- Äänestäjä ei ole ollut paikalla.

Lisätietoja -kohtaan kannattaa merkitä **kaikki** äänestykseen vaikuttaneet poikkeavat tapahtumat siksi, että jos äänestäjä jälkikäteen kysyy äänestyksestä, voimme kertoa hänelle mitä on tapahtunut.

ÄÄNESTÄJÄN AVUSTAMINEN

Tarvittaessa äänestäjän avustajana toimii **todistaja**, joka voi avustaa äänestäjää esimerkiksi tekemällä merkinnän äänestyslippuun. Mikäli äänestäjä ei pysty tekemään mitään merkintöjä tai hän osaa tehdä vain puumerkin, avustaja voi allekirjoittaa lähetekirjeen äänestäjän puolesta. Tällöin lähetekirjeen *Äänestäjän allekirjoitus* -kohtaan voidaan merkitä esimerkiksi ”Matti Virtasen puolesta Liisa Lahtinen”.

Todistaja myös avustaa tarvittaessa äänestäjää ehdokkaan etsimisessä ehdokaslistojen yhdistelmästä.

Äänestäjä saa käyttää avustajana myös itse valitsemaansa henkilöä. Vaaliavustajana ei saa kuitenkaan olla kuntavaalien ehdokas eikä hänen puolionsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa tai avioliitonomaisessa suhteessa ja rekisteröidyssä parisuhteessa elävää henkilöä.

Avustaja (todistaja tai äänestäjän itsensä valitsema avustaja) on velvollinen täyttämään äänestäjän osoitukset tunnollisesti ja pitämään salassa äänestystoimituksessa saamansa tiedot. Avustaja ei missään tapauksessa saa suositella äänestäjälle, ketä ehdokasta hänen olisi äänestettävä.

Avustajan nimi on merkittävä kotiäänestyslomakkeen kohtaan *Lisätietoja*.

OPASTUS JA NEUVONTA ONGELMATILANTEISSA

Jos kotiaänestyskierroksella tapahtuu jotakin, mikä vaikuttaa toimituksen kulkuun, tai tulee epäselviä tilanteita, ota yhteyttä keskusvaalilautakunnan toimistoon, puh. 09 310 20005 tai 09 310 13344.